

[Arentoff.]

greber som forurening og genbrug, uden at det sker i global sammenhæng. Det er jo ikke noget isoleret dansk begreb, problemerne er de samme i en lang række andre lande; derfor bør vi drage nytte af det arbejde, der gøres dér.

Lad mig i den forbindelse pege på den svenske rapport „Affald som energikilde“ fra juni 1974 og den engelske rapport „War on Waste“, der blev forelagt det engelske parlament af miljø- og industriministeren i september 1974; specielt på området genanvendelse af papir foreligger der både markedsminister Ivar Nørgaards rapport til Europa-Parlamentet af 14. oktober 1974 og den såkaldte Massus-rapport, der blev drøftet i EF-Kommissionen i januar med repræsentanter for handel og industri.

Jeg har før nævnt, at genbrugstankerne kræver undersøgelser, forsøg og information. I Sverige har man gjort forsøg med indsamling af husholdningsaffald og med held. Man har fundet frem til, at husholdningsaffald fordeler sig således: papir og papemballage 45 pct., madaffald 20 pct., glas 12 pct., plast 5 pct., metaller 5 pct. og andet, dvs. tekstiler, gummi og læder, 13 pct. De foreløbige resultater af tilsvarende forsøg herhjemme giver stort set det samme billede.

Det interessante ved disse forsøg er, at de er kommet i stand ved et samarbejde mellem erhvervslivet og kommunerne. I 1974 tog Haustrups Fabrikker i Odense initiativet til kampagnen „Hold Fyn ren“ samt gennemførte forsøg med indsamling af husholdningsaffald i Birkerød og Bogense kommuner. Hovedprincippet i disse forsøg er, at sorteringen af affaldet sker i husholdningerne. I affaldsrummene opstilles foruden de sædvanlige affaldsbeholdere særlige beholdere beregnet til materialer, der skal genanvendes, ligesom der findes en særlig plads til gamle aviser. De særlige beholdere er tydeligt mærket med f. eks. „Glas“ eller „Blik- og glasemballage“, således at beboerne ikke er i tvivl om, hvad de enkelte beholdere skal rumme. Indsatsen i hver husholdning består altså deri, at brugte glas- og blikemballager holdes for sig og derefter anbringes i de særlige beholdere i affaldsrummet. Det vil ganske vist kræve en særlig indsats fra beboere i etageejendomme med nedfaldsskrakter. Men de hidtil gjorte forsøg har været meget lo-

vende, og 70-80 pct. af husholdningerne har regelmæssigt medvirket.

Der er tre spørgsmål, som man i første omgang søger at få belyst ved disse forsøg. For det første: i hvilken udstrækning vil husholdningerne medvirke? Ja, de første forsøg har altså vist 70-80 pct., men der skal nok flere forsøg til, ligesom det vil være af interesse at få konstateret, om det kun er over en kortere periode, at interessen kan holdes fangen, eller med andre ord: hvor stor er stabiliteten?

Det andet spørgsmål, som søges belyst, er: hvordan skal håndteringen af frasorteret materiale organiseres? Det ideale vil naturligvis være en sortering helt fra starten i flere forskellige typer såsom madaffald, papir, glas, metal, plast, gummi osv., men det vil næppe på kortere sigt være muligt med de former for renovation, vi anvender i dag. Men her skal måske en form for nytænkning til.

Problemet med genanvendelse af affald ligger jo i sorteringen: den er dyr og arbejdskrævende. Men kan man i første omgang nå så vidt, at glas- og metalaffald på forhånd er holdt for sig selv, er der en mulighed for at få det sorteret ad maskinel vej. I Malmø er der opført et forsøgsanlæg til separering af glas og metal. Det fælles affald kommer ind på et transportbånd, hvor metallerne sorteres fra ved hjælp af magnetiske tromler. Det frasorterede metal går derefter gennem en kværn og passerer derefter igen et transportbånd med magnetiske tromler. Derved kan metalstumperne igen sorteres i magnetiske metaller som blik og jern og ikke-magnetiske som f. eks. aluminium. Rentabiliteten af dette forsøgsanlæg bliver det meget spændende at se. Viser den sig at være tilfredsstillende, er jeg sikker på, at danske virksomheder vil tage ideen op.

Det tredje spørgsmål, som søges belyst ved indsamlingsforsøgene, er: vil prisen, som betales for affaldsråvarerne, dække de transport- og håndteringsomkostninger, der fremkommer? Det ideale ville være, om renovation blev udført af private koncessioner med ansvar over for borgerne. Det skal være rentabelt for sådanne virksomheder, der derved vil være i stand til at oprette et stort antal arbejdspladser og medvirke til at ned sætte vort ressourceforbrug af råvarer. Og bliver en sådan form for renovation rentabel